

Abstrakt

Severočeská průmyslová oblast, osídlená především německým obyvatelstvem, prošla od poloviny 19. století nebývalým urbanistickým a demografickým růstem. Zásadní zlom znamenal především nástup průmyslové revoluce, neboť nejvýrazněji se na její podobě podepsala následující období. Charakteristickým znakem zdejších měst je překotný urbanistický rozvoj, který šel ruku v ruce se stavebním kvasem. Tím vznikla působivá skrumáž vzájemně koexistujících průmyslových areálů, honosných vil, pompézních veřejných budov, velkorysých zahradních čtvrtí a maloměstské zástavby, vytvářející zdejšího svérázného genia loci. Pohraniční oblasti byly již odedávna rušnou křižovatkou kultur, dějin a ideologií, v níž se mísili a vzájemně ovlivňovali Češi, Němci a Židé a odráží tak složité etnické vztahy na území dnešní České republiky. Práce se zaměřuje na architekturu českých Němců, která tvořila přirozený protipól architektury české majority. Jejím cílem je tento „druhý proud“ kultury zasadit do širšího středoevropského kontextu, najít a definovat specifika stavební produkce českých Němců. Za tímto účelem byla zvolena trojice průmyslových aglomerací, Ústí nad Labem, Liberec a Jablonec nad Nisou, které jsou zároveň srovnány s obdobnými lokalitami v českém (Plzeň) i německém (Saská Kamenice) prostředí.